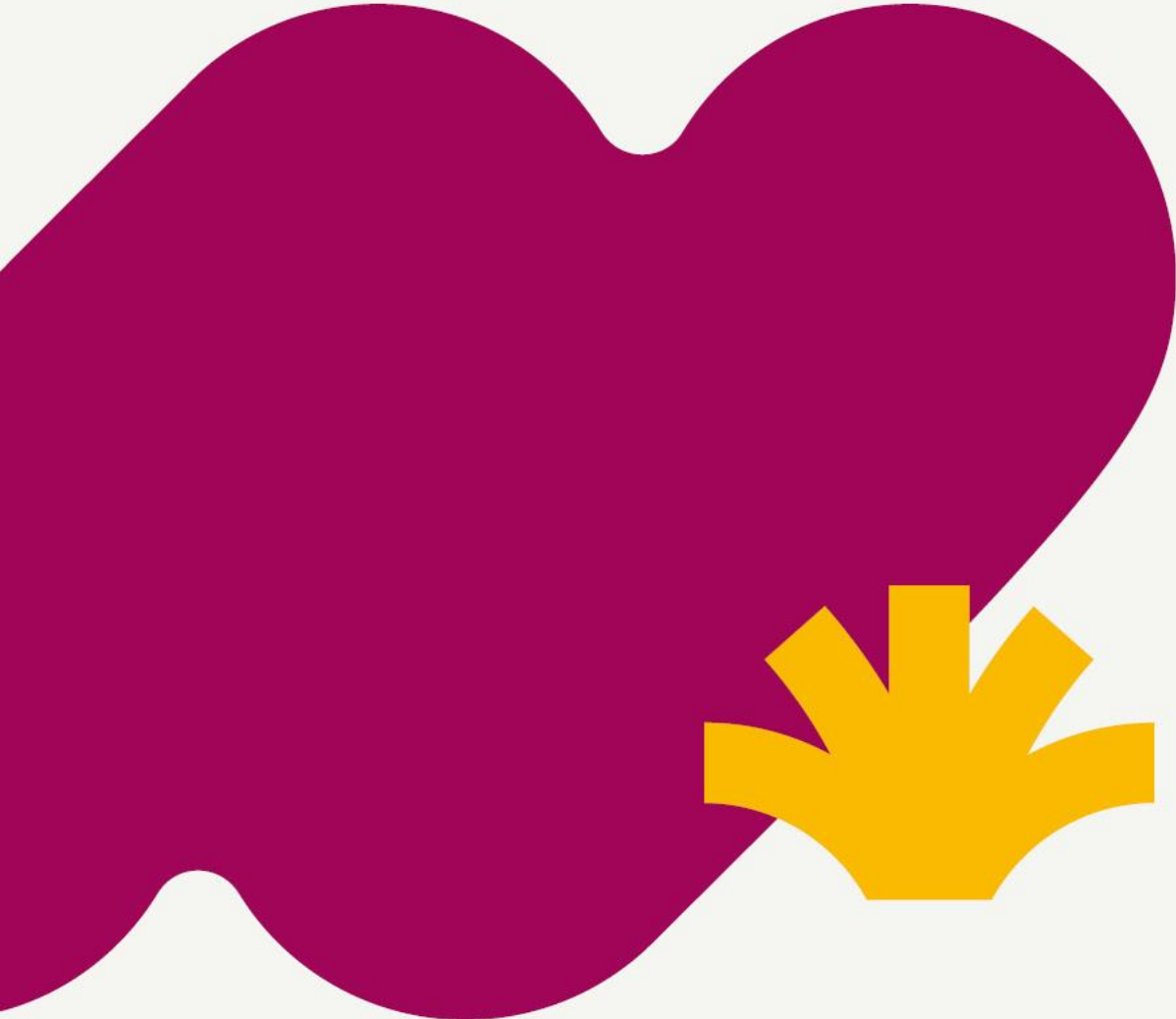

Welkom - Bienvenue

Conferentie leeftijdsdiscriminatie
Conférence sur la discrimination fondée sur l'âge

Welkom op de slotconferentie!

Het programma start om 9u30.

Simultaanvertaling in de zaal:

- NL
- FR

Simultaanvertaling via Zoom:

Deze conferentie wordt opgenomen.

Bienvenue à la conférence finale !

Le programme débutera à 9h30.

Traduction simultanée dans la salle:

- NL
- FR

Traduction simultanée via Zoom:

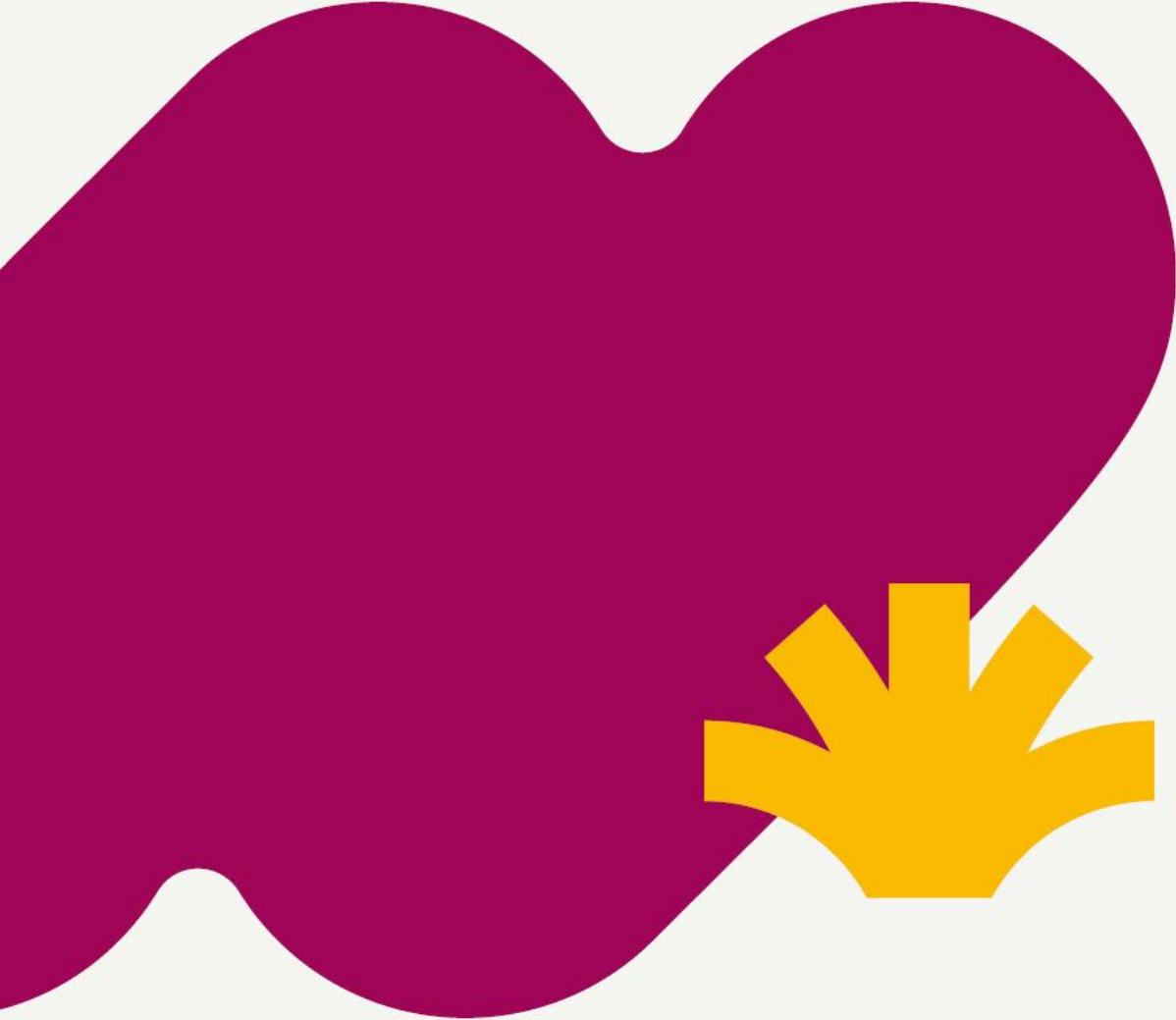
Cette conférence sera enregistrée.

Programma

- **09.30:** Inleiding door **Rob Beenders**, federaal minister van Gelijke Kansen
- **09.45:** Theatervoorstelling door **Oud of de box**
- **10.00:** Resultaten van het onderzoek
- **11.00:** Pauze
- **11.15:** Panelgesprek over aanbevelingen met **Sankaa vzw, Forum des Jeunes, droits devant & Gang des Vieux en Colère**
- **12.15:** Slot door **Ellegy, collectif Slameke**
- **12.30:** Lunch

Programme

- **09.30:** Introduction par **Rob Beenders**, ministre fédéral de l'Egalité des Chances
- **09.45:** Performance théâtrale par **Oud of de box**
- **10.00:** Résultats de l'étude
- **11.00:** Pause
- **11.15:** Panel sur les recommandations avec **Sankaa vzw, Forum des Jeunes, Droits devant & Gang des Vieux en Colère**
- **12.15:** Clôture par **Ellegy, collectif Slameke**
- **12.30:** Lunch

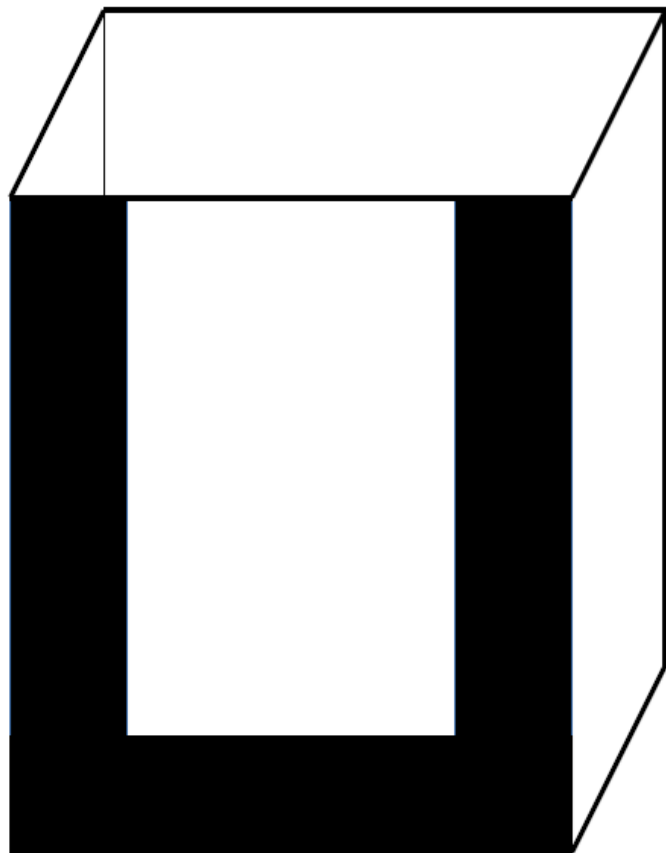
Rob Beenders

Federaal minister van Gelijke Kansen

Ministre fédéral de l'Égalité des Chances

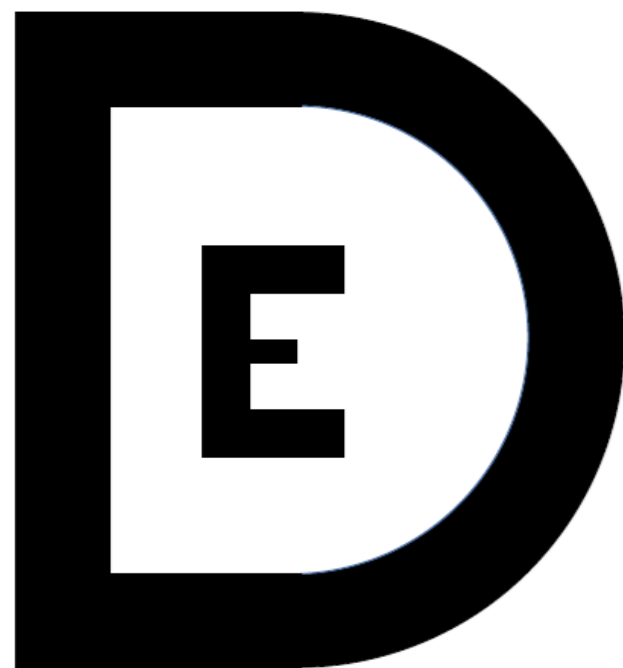

O U D

O F

D E

B O X

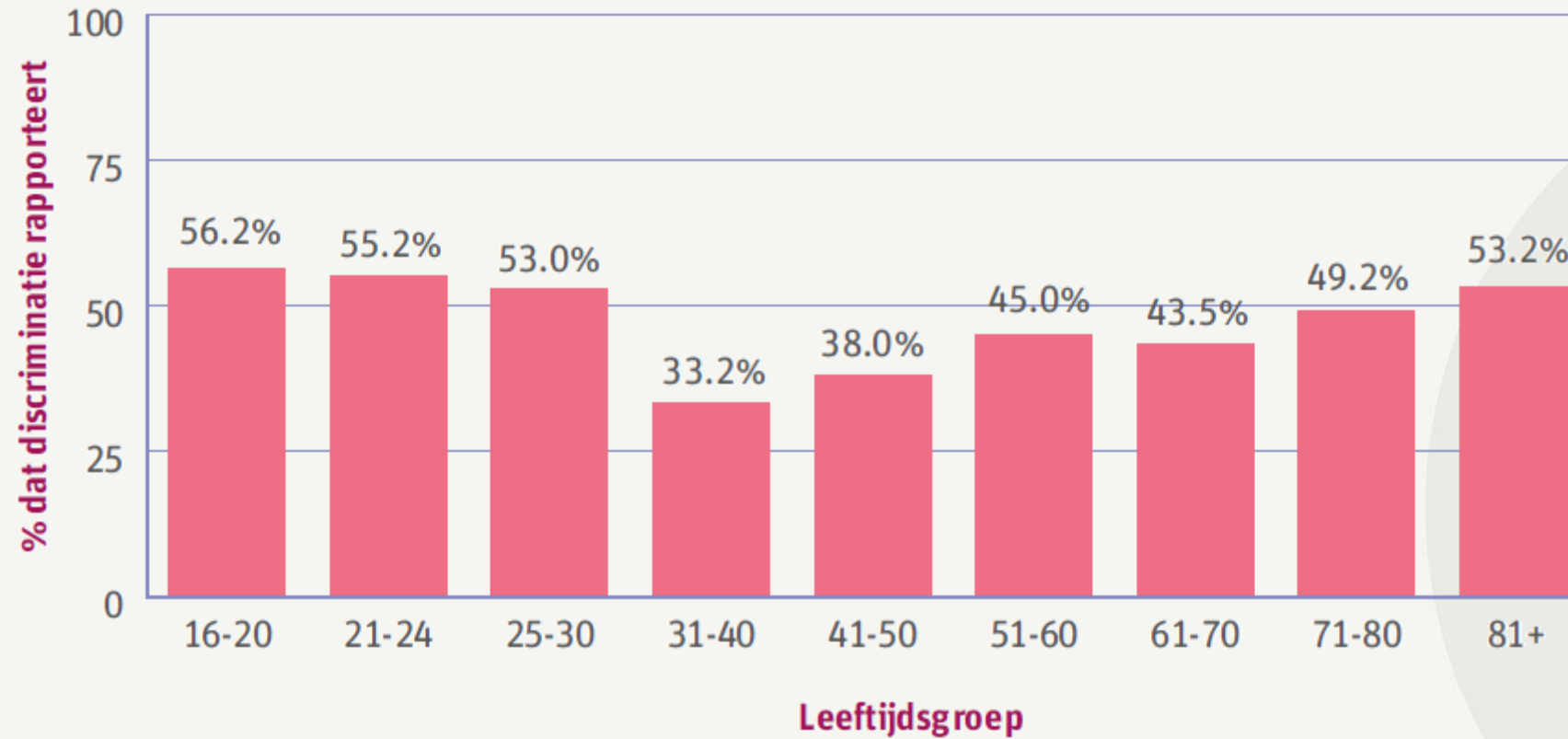
La discrimination fondée sur l'âge en Belgique: résultats de l'étude

Leeftijdsdiscriminatie in België: resultaten van het onderzoek

Improving Equality Data Collection in Belgium III

**Wie heeft zich in de voorbije 12 maanden anders behandeld
gevoeld wegens hun leeftijd?**

Jullie zijn helaas niet alleen

Wat zullen we vandaag presenteren?

- Aanpak en doelen van het onderzoek
- 3 verschillende methoden
- Resultaten
- Wat te onthouden uit dit onderzoek?

Maar wat betekent dat, 'leeftijdsdiscriminatie'?

- **Leeftijdsdiscriminatie** = **individueel** of **structureel** gedrag dat mensen benadeelt op basis van hun **echte** of **vermeende** leeftijd (WHO, 2021)
- **Alle leeftijden** (inclusief kinderen)
- **Sociale definitie**: breder dan een puur juridische definitie (wettelijk verboden discriminatie)

Wat weten we (nog niet) hierover?

- Reële en blijvende impact op de **participatie**, de **socio-economische positie** en het **welzijn** van personen die ermee geconfronteerd worden
- Treft personen van elke leeftijd, maar **gebrek aan onderzoek** naar ervaringen van leeftijdsdiscriminatie door **jongere personen**
- **Wisselwerking** met validisme, seksisme, racisme, klassisme, homofobie en transfobie
- Komt voor in verschillende levensdomeinen, maar sommige domeinen zijn tot nog toe **niet of amper onderzocht**

Bronnen: Bratt et al., 2018; de la Fuente-Núñez et al., 2021; Swift et al., 2018; WHO, 2021

Aanpak en doelen van het onderzoek

Onze aanpak: participatief onderzoek

- **Participatieve aanpak** doorheen het proces
- Gestart met enquête bij **belangrijke actoren** om onderzoeksvraag te bepalen: wat zou tegemoetkomen aan noden in de sector?
- Samenwerking met **klankbordgroep** bij elke stap

Enorm bedankt!

Onze doeleinden

- In welke mate komt leeftijdsdiscriminatie voor in de Belgische samenleving en welke vormen neemt het aan?
- Hoe interageert leeftijdsdiscriminatie met andere vormen van discriminatie?
- Negen levensdomeinen

3 verschillende methoden

Grootschalige enquête

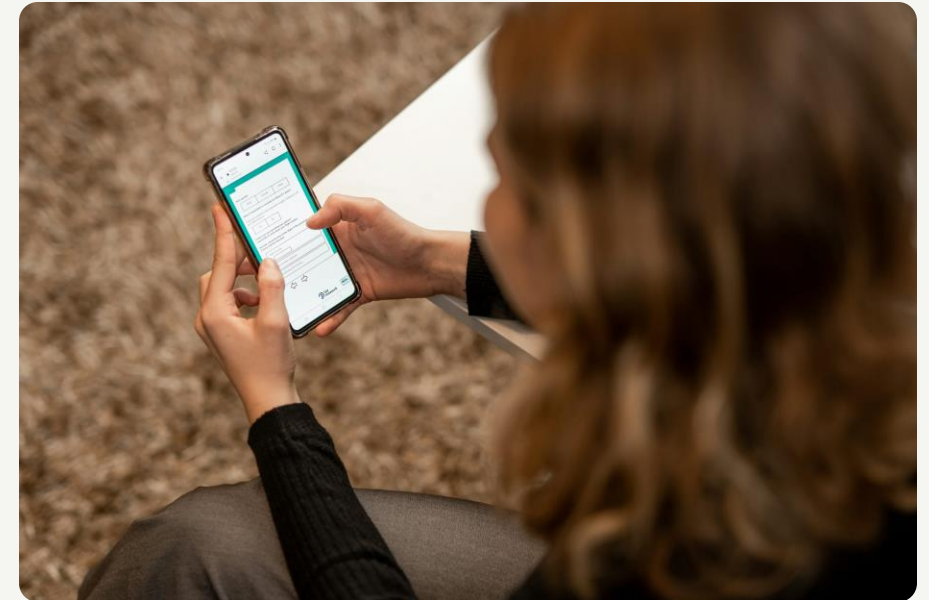
Doel? In kaart brengen **hoe vaak** mensen leeftijdsdiscriminatie ervaren en welke **vormen** dit aanneemt

Hoe? “Heb je je in de voorbije 12 maanden gediscrimineerd gevoeld op basis van je leeftijd [in het kader van domein X]?”

-> Zo ja: keuze tussen verschillende vormen

Wie? 2462 deelnemers tussen 16 en 97 jaar

Opdeling in 9 leeftijdsgroepen: 16-20, 21-24, 25-30, 31-40, 41-50, 51-60, 61-70, 71-80 en 81+

Analyse van ontvangen meldingen

Intersectionele analyse van **326 meldingen** over leeftijdsdiscriminatie die **Unia** ontving in 2024

Doel: zicht krijgen op terugkerende **intersectionele profielen** en **situaties** in verschillende levensdomeinen

Discriminatie melden ⓘ

of bel gratis 0800 12 800

6 intersectionele focusgesprekken

Doel: bestuderen van ervaringen op de **kruising** tussen leeftijd en een ander kenmerk

- Leeftijd x gender
- Leeftijd x geracialiseerde personen (2 gesprekken)
- Leeftijd x personen met een handicap
- Leeftijd x personen in armoede
- Leeftijd x LGBTI+ personen

Hoe? 3 FR, 2 NL, 1 EN

Wie? 47 personen tussen 20 en 77 jaar

Met dank aan Sankaa en het Steunpunt tot bestrijding van armoede voor de organisatie

Resultaten

Ontdek alle resultaten in het rapport!

Resultaten

14

Betaald werk	16
Onbetaald werk	22
Huisvesting	25
Financiële diensten	31
Overheidsdiensten, sociale zekerheid en sociale diensten	34
Gezondheidszorg en hulp	39
Mobiliteit	49
De publieke ruimte, vrije tijd, winkels en horeca	51
Digitalisering	56

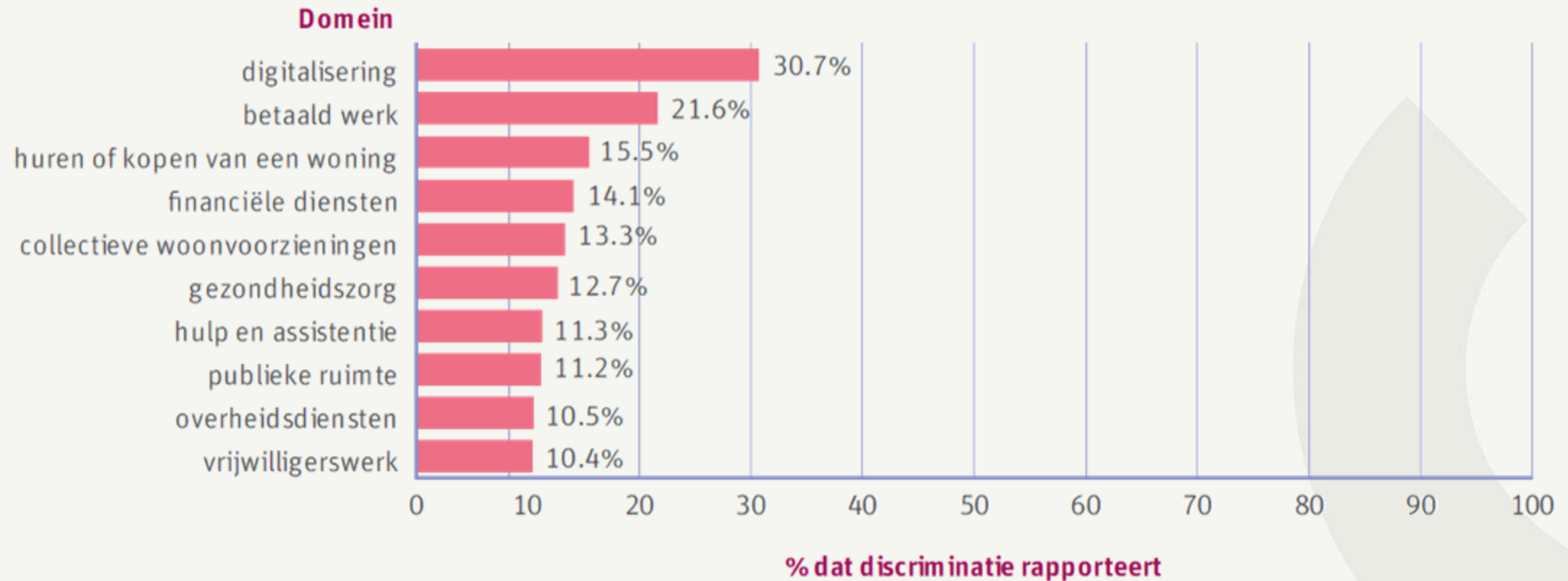

Cijfers

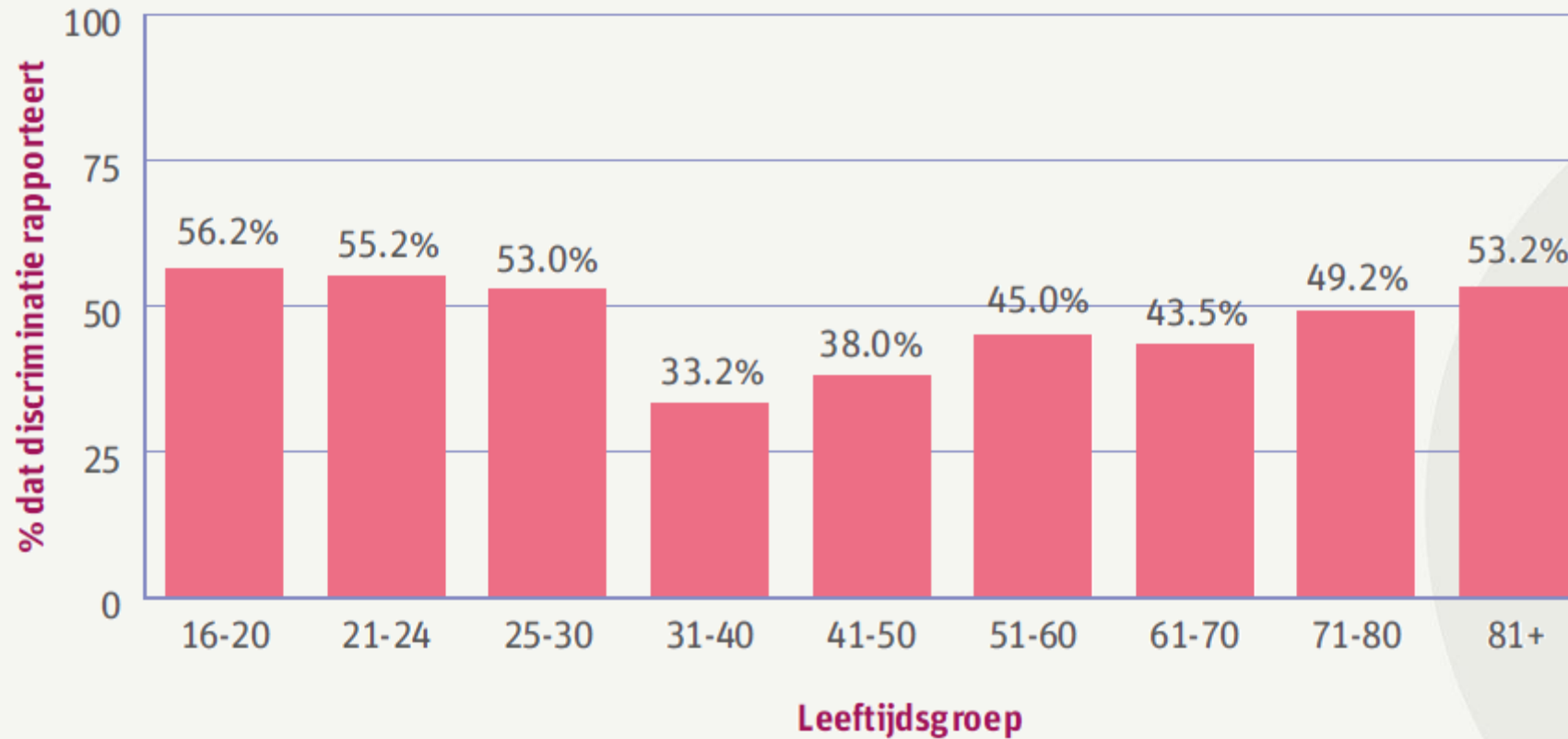
Getuigenissen

Ervaringen van discriminatie per levensdomein

Ervaringen van discriminatie per leeftijdsgroep

Verschillende ervaringen afhankelijk van leeftijd en andere kenmerken

Illustratie via drie fictieve profielen

- **Jongere personen (16-30)** / personen die als **'te jong'** worden gezien
Noah, een 23-jarige zwarte man die in armoede leeft
- **Personen van 31-60 jaar** / personen die soms als **'te jong'** en soms als **'te oud'** worden gezien
Delphine, een 49-jarige vrouw met een handicap
- **Oudere personen (61+)** / personen die als **'te oud'** worden gezien
Mika, een 70-jarige lesbische vrouw die in armoede leeft

‘Te jong’: de ervaring van Noah

Noah, een 23-jarige zwarte man die in armoede leeft

‘Te jong’: Noah is op zoek naar werk

- Noah is **op zoek naar werk**
- Uitgenodigd voor een **sollicitatiegesprek**
- **‘Te weinig ervaring’** ondanks studentenjobs
- Voorstel om **in het zwart** te werken...
- **Niet geselecteerd** voor de functie van manager
- Draagt bij aan zijn **financiële moeilijkheden**

- **1 op de 3** jongeren ervaart leeftijdsdiscriminatie op het werk
- Geracialiseerde jongeren: **43,3%** (vs. 29,4%)

‘Te jong’: Noah is op zoek naar werk

Hij zei tegen mij: “We kunnen mensen zoals jij niet aan de kassa zien. [...] Maar als je wilt, kan ik je in het zwart aannemen.” Om om 6 uur ‘s ochtends op te staan en kratten te sjouwen.

(25 jaar, man die deelnam aan het focusgesprek met geracialiseerde personen)

‘Te jong’: Noah heeft een woning nodig

- **Bezoek aan een appartement** in centrum Brussel
- Geen job, dus bewijs van inkomen van het OCMW: gezien als een **risico** door de makelaar
- Profiel zogezegd niet “**stabiel**” en “**serieus**” genoeg
- Na enkele weken zoeken moet hij een **appartement in slechte staat** huren: vervallen, vochtig, koud...

- **1 op 4 jongeren (1 op 3 jongeren tussen 21 en 24 jaar)** voelt zich gediscrimineerd bij het huren of kopen van een woning
- 11,1% van de gevallen: weigering van alternatieve inkomsten
- Geracialiseerde jongeren: **40,9%** (vs. 20,4%)

‘Te jong’: Noah heeft een woning nodig

Ik word tot op de dag van vandaag **geïntimideerd** door mijn huisbaas. Nog geen week na het ondertekenen van het contract zette ze me al onder druk om te vertrekken en zei ze dat ik een woning moest zoeken in Molenbeek of Anderlecht, samen met andere jonge mensen zoals ik. **Ik voel me gediscrimineerd vanwege mijn etnische achtergrond en leeftijd** en heb nog geen week rust gehad omdat de huisbaas haar huurders blijft lastigvallen.

(-30 jaar, exacte leeftijd niet gekend, man, getuigenis melding)

‘Te jong’: Noah gaat naar de dokter

- Hevige, onverklaarbare **buikpijn**
- Afspraak bij de **huisarts**
- “**Niets ernstigs**”, “je bent jong en gezond”
- Noah is van streek en belt zijn **grote zus** (25 jaar)
- Haar klachten worden vaak toegeschreven aan “**hormonen**”, bijkomend onderzoek wordt geweigerd

- **34,4% van geracialiseerde jongeren** wordt geconfronteerd met leeftijdsdiscriminatie in de gezondheidszorg (vs. 16,8%)
- **32,4% van de jongeren die moeilijk rondkomen** (vs. 17,6%)

‘Te jong’: Noah ontmoet zijn vrienden in een park

- Namiddag in een **park** met zijn twee beste vrienden om van de zon te genieten
- **Wantrouwende** en **afkeurende blikken** van sommige voorbijgangers
- **Politieagent** komt vragen “wat ze daar doen”
- Controle van **identiteitskaarten**

35,4% van geracialiseerde jongeren ervaart discriminatie in de publieke ruimte (vs. 15,2%)

‘Te jong’: Noah ontmoet zijn vrienden in een park

Jongeren die in bepaalde wijken in Brussel wonen [...] en van buitenlandse origine zijn, worden door de politie gevraagd hun identiteitskaart te tonen. Ze weigeren omdat ze vinden dat de politie daar geen recht toe heeft, en dan begint het, dan begint het geweld. Ze worden in elkaar geslagen, ze worden vernederd voor de ogen van hun vrienden [...] We kennen daarentegen kinderen die niet van buitenlandse origine zijn en die zeggen dat ze nog nooit door de politie zijn gecontroleerd. **Leeftijd in combinatie met andere criteria, zoals buitenlandse origine, leidt tot discriminatie.**

(41, man die deelnam aan het focusgesprek met geracialiseerde personen)

‘Te jong’ / ‘Te oud’: de ervaring van Delphine

Delphine, een 49-jarige vrouw met een handicap

‘Te jong’ / ‘Te oud’: Delphine op het werk

- **25 jaar** recruiter bij een adviesbureau
- Weigering **promotie** aan het begin van haar carrière, uit “angst” dat ze met **zwangerschapsverlof** zou gaan
- Vandaag **weigering** om zich verder **professioneel te ontwikkelen** omdat ze “**bijna met pensioen gaat**”
- Behoefte aan **redelijke aanpassingen** vanwege haar handicap, maar **weigering** omdat ze daarvoor ‘te jong’ en ‘te efficiënt’ is

- **23,6% van de personen met een handicap tussen 31 en 60 jaar** wordt geconfronteerd met leeftijdsdiscriminatie op het werk (vs. 11,5%)
- Vaak weigering van aanpassingen

‘Te jong’ / ‘Te oud’: Delphine neemt het openbaar vervoer

- Gedwongen om tijdens de **spits** de **metro** te nemen voor een afspraak bij haar arts
- Roltrap **defect**
- Zitplaatsen **bezet** en handgrepen **te hoog**
- Andere passagier weigert initieel om **haar plaats af te staan** aan Delphine
- Na uitleg over handicap: excuses en complimenten over haar “**dynamische**” uiterlijk

Ik heb een (onzichtbare) degeneratieve spierziekte. Als ik met het **openbaar vervoer** reis en ik kan niet rechtstaan en vriendelijk vraag om te mogen zitten en de situatie uitleg, **geloven mensen me niet**. Ik ben zelfs al eens **uitgescholden** geweest. Omdat ik jong ben en er bovendien tien jaar **jonger** uitzie.

(43, vrouw, getuigenis enquête)

‘Te jong’ / ‘Te oud’: Delphine gaat naar haar arts

- Sinds enkele weken **pijn** waarover ze met haar arts wil praten
- Arts die haar handicap heeft vastgesteld, na jaren van **medische omzwervingen**
- Nieuwe pijnklachten: op haar leeftijd zou het “**niets ernstigs**” moeten zijn
- Delphine vraagt advies over persoonlijke assistentie: arts antwoordt dat dit een beetje “**overdreven**” lijkt

- **13,1% van de personen met een handicap tussen 31-60 jaar** ervaart leeftijdsdiscriminatie in de gezondheidszorg (vs. 4,2%)
- Bij jongeren (16-30) met een handicap: **49,2%** (vs. 13,1%)

‘Te jong’ / ‘Te oud’ : Delphine gaat naar haar arts

Ik heb bij een thuiszorgorganisatie een jaarcontract voor 2 keer per week thuishulp te krijgen maar hier wordt totaal geen rekening mee gehouden. De planning verandert voortdurend. Ik werd gebeld door X om de planning weeral te wijzigen en ze had me een voicemail bericht achtergelaten. Toen ze dacht te hebben opgehangen heeft ze enkele discriminerende uitspraken gedaan: **“Die moet maar met haar luie kont uit de zetel komen. Ik ga oudere mensen helpen en bij haar schuiven, ze is van 1989.”**

(34, vrouw, getuigenis melding)

‘Te oud’: de ervaring van Mika

Mika, een 70-jarige lesbische vrouw die in armoede leeft

‘Te oud’: Mika wil blijven doorwerken

- Voormalig kwaliteitsinspecteur
- Moeilijk loopbaaneinde: expertise steeds **minder benut** door collega's, al vroeg **deeltijds** moeten gaan werken om zorg te dragen voor ouders
- Pogingen om bij andere organisaties te solliciteren, maar '**overgekwalificeerd**'
- **Gedwongen** om op pensioen te gaan op 67 jaar
- Ontoereikend **pensioenbedrag**
- Zoektocht naar **flexi-job** maar geen enkele reactie

- **20,3% van de personen van 61+ in armoede** ervaart leeftijdsdiscriminatie op het werk (vs. 6,3%)
- Vanaf (ongeveer) 45 jaar: **afwijzing** bij sollicitaties
- Na 61 jaar: **gedwongen pensioen**

‘Te oud’: Mika wil blijven doorwerken

Heel veel lesbiennes zijn arm. **Oudere lesbiennes zijn arm.** Een vrouw is altijd minder betaald geweest als een man. Tot vandaag nog altijd, maar vroeger zeker.

(69, vrouw die deelnam aan het focusgesprek LGBTI+ personen)

‘Te oud’: Mika wil zich inschrijven voor een sociale woning

- **Huur** te hoog geworden
- Zoektocht naar **sociale woning**: nodig om zich **online** aan te melden voor de wachtlijst
- Geen **computer** noch **kaartlezer**, onvoldoende middelen om een **smartphone** te kopen
- Belt naar agentschap om **telefonisch** informatie te krijgen maar geeft het op na **een uur wachten**

- **Bijna 1 op 2 personen van 71+** rapporteert discriminatie door de digitalisering
- **21,7% van de personen van 61+** ervaren moeilijkheden om een dienst fysiek of telefonisch te contacteren

Extra drempel anno 2025: digitalisering

- Belangrijke **diensten**, info en **procedures** vaak niet of **amper beschikbaar** via niet-digitale wegen
- Grote bijkomende **drempel** bij toegang tot
 - overheidsdiensten en sociale rechten (bv. inkomensgarantie voor ouderen)
 - (sociale) woonmarkt
 - financiële diensten
 - openbaar vervoer...
- **Digitale uitsluiting** neemt toe met leeftijd: van 1 op 5 jongeren naar bijna 1 op 2 personen van 71+
- **Extra grote impact** op oudere vrouwen, geracialiseerde jongeren, personen in armoede en personen met een handicap

‘Te oud’: Mika overweegt een woonzorgcentrum

- Bekijkt de advertenties voor **huurappartementen** in de krant, maar meeste staan online en sowieso te duur
- Overweegt naar een **woonzorgcentrum** te verhuizen, maar de prijzen die gevraagd worden zijn **hoger dan haar pensioen**
- Mika vraagt zich af of ze in een woonzorgcentrum wel **openlijk zichzelf kan zijn** als **lesbische vrouw**

- **19% van de personen van 61+ in armoede** ervaren discriminatie op de huurmarkt (vs. 2.8%)
- Na 61 jaar: vrees om geen verblijf in een **collectieve voorziening** te kunnen financieren

‘Te oud’: Mika overweegt een woonzorgcentrum

We komen ook in woon-en-zorgcentrums waar dat de directie zegt, hier zijn er geen personen die LGBTI+ zijn. En dan zeggen wij, je weet het niet. [...] Ze zijn **onrechtstreeks gediscrimineerd**, want zij zijn alleen en zij gaan eten in een lokaal dienstencentrum en daar zeggen ze niet dat ze lesbisch zijn. Want ze **durven en kunnen niet praten** over hun lesbisch zijn. [...] Dus dat is een vorm van discriminatie. Niet meer kunnen, durven praten over je verleden, omdat je **schrik** hebt.

(69, vrouw die deelnam aan het focusgesprek LGBTI+ personen)

Slechts een greep uit de bevindingen

- Deze verhalen illustreren natuurlijk maar **een fractie van de resultaten**
- Ontdek in het rapport...
 - Hoe leeftijdsdiscriminatie personen op andere **kruispunten** treft (bv. jonge vrouwen, jongeren en ouderen met een handicap, non-binaire en transpersonen, ...)
 - Hoe leeftijdsdiscriminatie zich uit in **domeinen** zoals onbetaald werk, financiën, vrije tijd, enz.

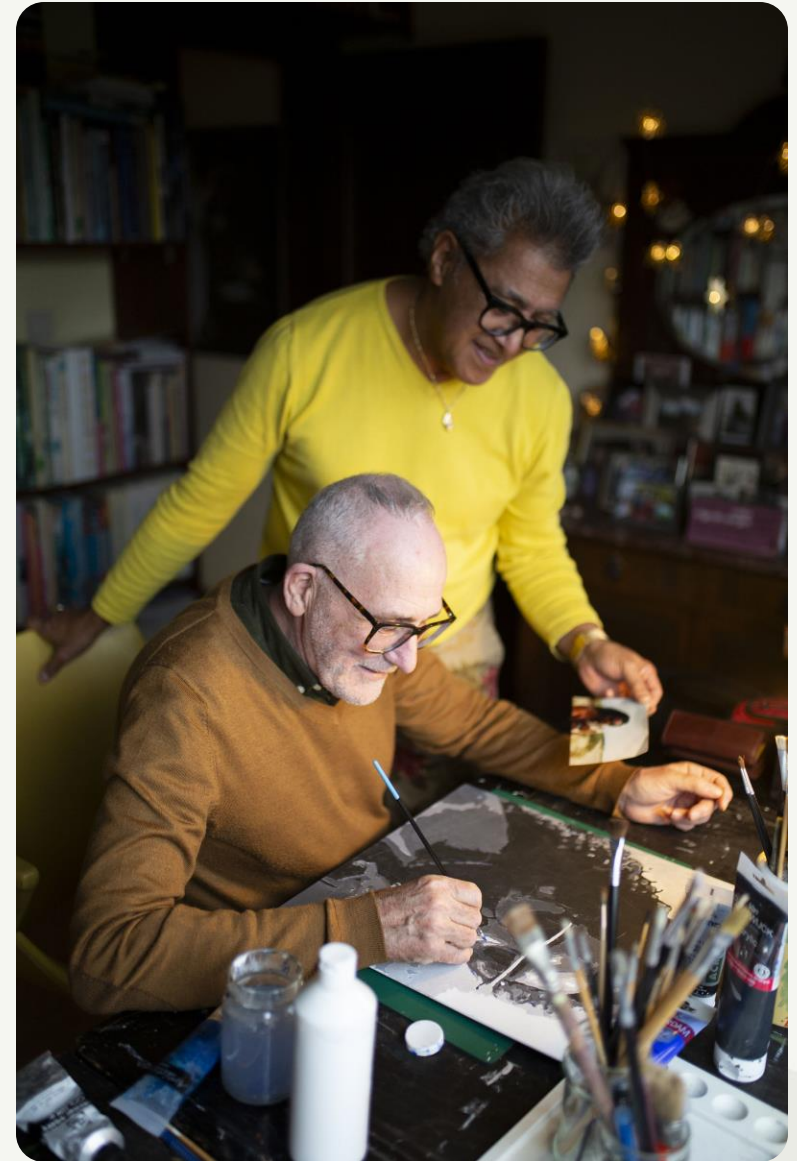

**Wat moeten we onthouden
uit dit onderzoek?**

Leeftijdscriminatie is een wijdverspreid fenomeen

- Dat **alle leeftijdsgroepen** treft
- Maar **vooral** jongere personen (16-30 jaar) en oudere personen (71+): 1 persoon op 2
- En personen die ook **andere vormen van discriminatie** meemaken
- Dat in **alle levensdomeinen** voorkomt (en deze domeinen beïnvloeden elkaar over de tijd heen)
- Maar ook een **onzichtbaar** en ‘**genormaliseerd**’ fenomeen

Leeftijdscriminatie neemt verschillende vormen aan

- **Expliciete** leeftijdsgrenzen vs. **impliciete** sociale constructies: ‘te jong’ / ‘te oud’
- **Gelijkaardige ervaringen** bij jongere en oudere personen vs. **specifieke ervaringen** op elke leeftijd
- **Kruising** tussen leeftijdscriminatie en andere vormen van uitsluiting → **unieke ervaringen** voor personen die zich op specifieke kruispunten bevinden

Om af te sluiten...

- Leeftijdsdiscriminatie is een **ernstig maatschappelijk probleem**
- Belangrijk om hiertegen te **strijden**, én tegen intersectionele vormen van discriminatie
- Nood aan een brede, **intersectionele** en **transversale** strategie, op basis van participatie van **betrokken personen**

En nu?

- Onderzoeksrapport beschikbaar in het Frans, Nederlands en Engels op onze **website** en op **papier**
- Publicatie van **politieke aanbevelingen** (begin 2026)
- Toevoeging van het criterium leeftijd aan de **Equality Data Hub** (begin 2026)
- Publicatie van **analyse van lacunes** in bestaande databronnen over leeftijd (begin 2026)

Met dank aan [Centre for Ageing Better](#) en [Disabled and Here](#) voor verschillende van de foto's

**Merci pour votre attention !
Quelles sont vos questions ?**

**Bedankt voor jullie aandacht!
Wat zijn jullie vragen?**

15 min.

**Pauze
Pause**

Amélie Lelièvre

Mary Edna Lamnteh

Estelle Huchet

Marc Haulot

Ellegy, collectif Slameke

Bedankt! Merci!

unia.be